
NR. 5.   21. VEEBR. 1936. A.   VIII AASTAK.

Kooli elu.

1935./36. õ.-a. I pool arvudes.

(Märkus: sulgudes on eelmise õppeaasta I poole arvud.)

I. Õpilaste arv. Õppeaasta algul 501 (459), tuli juurde 17 (8), lahkus 23 (13), õppeaasta lõpul 495 (454).

II. Puudumine. Puudunud tundide üldarv 7554 (6502); iga õpil. kohta 15,26 (14,32); ei pudunud üldse 146 (141). Hilinemise kordi üldse 143 (128); iga õpil. kohta 0,29 (0,28) korda; ei hilinevad 370 (336) õpil. — Klasside järjestus puudumise suhtes vähemast arvust suuremani: IIIb kk. 8,9 t., IIIa kk., IVb kk., IVa kk., IVb g., II kk., IIIa g., I kk., Va g., IIIb g., IVa g., Vb g., Vc g. 23,5 t. Klasside järjestus hilinemise suhtes vähemast arvust suuremani: Va g. (ei hilinevad üldse), IVa kk. 0,08 k., IIIa g., IVb g., Vb g., IIIa kk., IVa g., I kk., IVb kk., II kk., Vc g., IIIb kk., IIIb g. 0,62 korda.

III. Edasijõudmine. Väga häid otsuseid kokku 799 (706), häid 2526 (2134), rahuldavaid 3054 (2852), puudulikke 490 (466), nõrku 14 (24); 1 puudulik 98 (88) õpilasel; kaks puudulikku 72 (66) õp.; 1 nõrk 11 (14) õpil., kolm ja rohkem puudulikku, 2 ja rohkem nõrka, üks puudulik ja üks nõrk ja rohkem nõrku 68 (68) õpil. Puudulikke ja nõrku otsuseid iga õpil. kohta 1,05 (1,13). Cum laude'sid klassides: I kk. — 6, II kk. — 3, IIIa kk. — 4, IIIb kk. — 2, IVa kk. — 5, IVb kk. — 3, IIIa g. — 1, IVa g. — 1, IVb g. — 1, Va g. — 3, Vb g. — 2, Vc g. — 1; kokku 32 (16) õpilast. — Klasside edasijõudmine paremast halvemani keskmise numbriga järgi: I kk. — 3,899, Va g. — 3,792, II kk. — 3,635, Vc g. — 3,606, IVa kk. — 3,548, Vb — 3,526, IVb g. — 3,497, IIIa kk. — 3,482, IVb kk. — 3,450, IIIa g. — 3,437, IVa g. — 3,412, IIIb g. — 3,348, IIIb kk. — 3,290. Keskmise edasijõudmise number kogu kooli kohta 3,524 (3,490).

IV. Käitumine ja hoolsus. Käitumine v. hea — 487 (446) õpil.; hea 8 (7) õpil.; rahuldav 0 (1) õpil. Hoolsus v. hea

149 (206) õpil.; hea 183 (154) õpil.; rahuldav 53 (71) õpil.; mitterahuldav 8 (17) õpil.; halb 0 (1) õpil. Märkuste üldarv 66 (54); iga õpil. kohta 0,135 (0,12); märkusi tehtud 56 (43) õpilasele. Hoolsuse järjekord paremast halvemani: IVa kk., Vb g., IIIa kk., Va g., IVa g., IIIa g., II kk., IIIb kk., IVb g., IIIb g., Vc g., IVb kk., I kk.

Abiturientide-pidu 26. I. 36.

Seda kauaoodatud abiturientide-pidu, mille loasaamine asjaosalistele sünnitas nii palju muret ja südamevalu, võib pidada kõigiti õnnestunuks. Rahvast oli peol üsna rohkesti, ja mis puutub ettekanetesse, siis needki läksid üldiselt hästi. Peo avas abiturientide koor Kaja Tamme mäe juhatusel. Lauluga „Roosid lõunast“ sisendati kohe algul kõigisse peotuju, mis üha süvenes meeleolurikaste klaveriduettide ajal. Kõige õnnestunumaks ja algupärasemaks numbriks kavas võib küll pidada melodeklamatsiooni „Muinasjutt Alaeast“. Sooja vastuvõtu osaliseks said ka rühmvõimlemine ja vil. pr. Voitka tants „Etüüd“. Tantsuga „Etüüd“ lõppes I osa ja pärast 15-minutilist vaheaega järgnes näidend „Õde Beatrice“, mis ka ettekandelt üldiselt õnnestus. Loomutruult ja kaasakiskuvalt mängis Õde Beatrice eriti viimases vaatuses. Märkimisväärne oli ka Püha Neitsi kuju. Nunnade laulu „Ave Maria“ oleks võidud vahest rohkem esile tuua.

Näidendile järgnes kiiresti tants, sest aega tantsuks oli võrdlemisi napilt jäänud. Kord peol oli kõigiti eeskujulik.

Inglise kuninga surmaaktus.

28. jaan. esimese tunni ajal koguti saali, et mälestada Inglise kuningat Georg V tema matmispäeval. Lühikese kõne pidas õpet. J. Konks, toonitades Inglismaa abi tähtsust meie Vabadussõjas. Lõppsõna ütles dir. J. Roos, mille järele abiturientide koor laulis inglise koraali „Jumal, sull' ligemal“.

AD
SP, 2.000

TARTU TÛTARLASTE-
GÛMNAASIUMI JA TARTU
TÛTARLASTEKESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 5.

21. veebruar 1936.

VIII aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tütarlastergümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: K. Raud, abi A. Raielo. Tegevtoimetaja: A. Jürgenthal. Toimetuse liikmed: L. Hermann, T. Kudeviita, E. Mõrd, L. Noorits, L. Reinomägi. Kunstiline nõuandja: J. Püttsepp. Talituse juhataja: V. Käpa. — „T. T. G.“ ilmub 8 korda õppeaastas, iga kuu 15. päeval, alates oktoobrist.—Tellimishind aastatellijaile 20 senti number, kuutellijaile 25 senti number.

Eesti iseseisvuse aastapäevaks.

Külmal talvapäeval pühitseme Eesti iseseisvuse aastapäeva. Kuid Eesti riigile on see päev mälestuspäevaks Eesti kevadest, vabadusekevadest. Kui iseseisvuse-päeval karges talveõhus üle kogu riigi lehvivad Eesti sini-must-valged lipud, siis Eesti riigile ja eestlastele tähendab see Eesti lippude lehvimist soojendavas kevadises päikeses.

Meie põhjamaa talv on pikk ja karm. Ühtlasi teame, et ka meie rahval on olnud pikaajaline karm minevik. Kuid kevad ja looduse ärkamine ei jää kunagi tulemata. Nii ei jää kevad tulemata ka sellele

rahvale, kellele saatus on määranud elamisõiguse.

Me oleme näinud, et saatus oli varustanud eesti rahva elujõuga, mis ei tardunud ega raugenud pika külma ajatalve jooksul, vaid mis ootas ainult ajakevadetormide tulekut, et asuda tegudele ja luua vaba eesti kodu.

Oleme lugenud oma rahva eelkevadest ja selle, kogu maad haaravast elustavast jõust eesti rahvuslikul ärkamisajal, millal aimus lähenevast kevadest kandis rahva hulka Kreutzwald'i sõnad: „Kaugel näen kodu kasvamas.“ Kui sellele ajale järgneski lühike ke-

vadkülm, ei suutnud see enam tagasi hoida lähenevaid kevadtuuli ja soojust. Vabadussõja-eelsetes kevadtormides hakkasidki pude-nema rahvast kinni hoidvad talve-kammitsad, ja 24. veebruar 1918 kuulutas iseseisva, vaba Eesti tõusu.

Eestlaste võit kevadtormides — Vabadussõjas — ei olnud mitte juhuslik võit, iseseisva Eesti tek-kimiseks mitte juhuslik sündmus. Rahvaste elus on tähtsaid silma-pilke, millal kogu maa ja rahvas otsustab oma saatuse, millal paneb maksma oma eluõiguse või — kao-tab selle. Niisuguse silmapilgu elas meie rahvas üle Vabadussõja-aas-tail. Eesti sõdurite isiklik vaprus, määratu julgus ja kindel võidutahe viis Eesti maleva neil saatuslikel päevil võidule. Kuid kõige selle ürgjõuks oli rahva elutahe ja elu-õiguse-tunne, mis ajaloo paratama-ta käigul pääsis võidule.

Kogu eelmise sajandi võitlesid paljud rahvad rahvusliku omapära maksvusele pääsu pärast. See näi-tab, et riikide kujunemine rahva enesemääramise alusel ei ole ju-huslik nähtus, vaid et siin avaldub ajalooline tegur, mis end aega-mööda, sageli pikkade ja raskete võitluste ning kannatuste järele maksma paneb, selle järgi kuidas arenevad rahvad patriootiliselt meelsuselt, kultuuriliselt ja majan-duslikult iseseisvusele.

Eesti rahvas astus otsustava sammu 1918. a., kuulutades enda iseseisvaks rahvaks. Kui tuletame meelde eestlaste tungi vabadusele ja eesti rahva kauaaegset võitlust vabaduse eest, alates muistse vaba-duse kaotamise ajast, siis peame tunnistama, et meie iseseisvus on ajalooliste sündmuste loogiline tu-lemus. Meie rahva elujõudu võidi küll ajutiselt alla suruda, kuid rah-va eluõigus ja elutahe oli suurem ja kestmam kui ohvrid, mis ta kan-dis. Vaba Eesti saavutamise idee on osutunud elujõuliseks ideeks, sest ta on üle elanud pikki sajandeid kestnud surve, siiski uuesti tõus-nud ja võitnud. Selle võiduga on meilegi antud võimalus töötada va-bas Eestis ja tunda rõõmu sellest tööst, teadmises, et meie töö on kasuks vabale maale. Püüe vaba-duse saavutamisele on teinud tuge-vaks üksikuid inimesi ja rahvaid, on õhutanud uue loomisele ja töö-tamisele rasketeski oludes.

Meie iseseisvuse-aja noortele olgu vabas Eestis töötamisel lipu-kirjaks A. Haava sõnad:

„Meie ei taha olla, ei ole
Vaikiv, ununev lehekülg
Aegade-raamatus.

Meie otsaette on kirjutatud
Elusõna.

Meie sammume suure sihi poole.
Meie tahame elada ja kirjutada
Aegade-raamatusse.“

M. S.

Isamaale.

Sinu rand ja mühav meri,
meie väike isamaa,
meie hinges püha vanne:
hoiame teid vabana!

Nagu muiste meie isad
kandsid vabadusetuld, —
kindlaks jäädi, oldi visad, —
vaba nüüd me maa ja muld.

Läitkem hinges tulelõkked,
üllim õiglus, juhi sa!
Ei siis murdu mingid tõkked,
Vabaks jääb me isamaa!

H.

Lumisel teel.

Sammun lumisel lõpmatul teel.
Ümber mets mõtteis. Taga ja eel
tuhandeid helbeid on hõljumas koos
otsekui liblikaid lennuhoos.

Laskuvad hääletult viimati nad,
kattes sulgvaibana talvised raad;
peatuvad künkail, nõgudes, teel,
vaikus ning rahu neil ümber ja eel.

Mändide kahingi vaikne vaid viis,
sõnuks ja salmeks neil kesteab mis. —
Haihtub nobedalt murene meel
helvete-padjasel lumisel teel.

Sihitult samm mind edasi viib,
juhiks vaid mõtete unelev tiib. —
Kauguste hõlma mul ebalev püüd,
kutsujaks vaikuse hääletu hüüd.

Lõppeks ma märkan, mets kadunud eest,
leian end väljakult tormide käest,
ulub tuul, tormates vihases hoos. —
Kuhu on rahu mul, tee jäänud ees?

Kas siis nii ruttu kõik möödub mis hää?
Kas siis nii külmuvad õnned kui jää?
Kas ainult hetkeks sai rahulist laant —
muretut, kutsuvat, sujuvat, tüünt?

**Tunnen, kuis kordkorralt kangeneb keel,
 valus on rinnus ja mures on meel. —
 Tahaksin vaikselt lõpmatul teel
 sammuda päevi nii pikki ma veel.**

A. P.

Surmaingel.

Lahing lõppes. Koidikust kuni hilise ööni olid kõlanud paugud. Uduga kui halli linaga oli kaetud kogu ümborus. Üksikult ja hulkadena oli liikunud tuhandeid sõdureid, hävitades üksteist. Kogu päev! Koidikust hilise ööni!... Siis saabus pimedus ja lahutas väsinud vastased. Ühed — „sinised“ (nad kandsid siniseid mundreid) — läksid kaugele mägede taha; teised aga — „hallid“ (nad kandsid halle mundreid) — läksid tagasi mustendavasse metsa. Ei ühed ega teised lugenud endid võitjaks, samuti ei tunistanud kummadki endid võidetuks: vaidlusväli jäi langenuile.

Saabus pimedus. Võitlusemüra asendus hirmuäratava vaikusega. Mägede poolt liikusid lumepilved, külm vinget tuul ulus, liigutades langenute räbaldunud rõivaid. Tundus, nagu hingaksid laibad ses pilkases pimeduses. Vahetevahel kuuldus mõni tasane valukarje läbi külma tuule vingumise. Langenute kehad jahtusid, verelombid külmetusid. Raua ja vase töö viis lõpule halastamatu külm, sest tal on tundmata nii viha kui ka halastus ja ta ei tee vahet „siniste“ ja „hallide“ vahel. Masendavalt kaua venib talveöö — kurb lahinguväljal, röömus aga seal, kus ei kõla relvade pauke, kus inimesed elavad rahus, kuhu lendavad nii mõnegi veel elava sõduri mõtted.

See öö, millest kirjutan, oli püha jõuluöö, rahuöö... Sel ööl kõige karmimigi süda, nähes õnnest säravaid lastenägusid vaatlemas säravat jõulu puud, unustab oma viha ja viletsuse. Siin aga, lahinguväljal, oli see öö väljakannatamatute kannatuste öö, Jumala viha öö. Õndsad on need, kes on uinunud igaveseks! Siin lahinguväljal oli aga palju neid, kes palusid kuivanud huultega vaevalt kuuldavalt Jumalat võtta rutem neilt elu.

Öö venis, pikk talvine öö! Üks haavatu tõusis istukile, toetudes vasakule käele, kuid samal hetkel kostis ta huultil läbilõikav valukarje ja ta vajus uuesti külmale verisele lumele. Ometi hakkas nüüd selle haavatu süda karmemini töötama, eluenergia tuli nõrkenud kehasse osalt tagasi.

See haletsemist vääriv mees oli „hall“. Välguna kihutasid hirmsa päeva mälestused läbi ta pea: sõdurid hiilivad, kuulid vinguvad, mürsud plahvavad, mõõgad välguvad, sõdurid jooksevad, langevad, suits vajub kangana silmade ette, sõdurite read harvenevad, laipu lebab siin-seal ja siis — langeb temagi... Kõik läks pimedaks ta ümber, valu ei olnud, ei olnud seda hirmsat piina, mida ta tundis nüüd. Ja pealegi on ta nüüd üks!...

Kuid „hall“ eksis, kui ta mõtles end olevat üksi. Seal oli veel keegi, kelle

Kas on linnukesel muret.

E. Mörd.

kaks hirmuäratavat silma — musta kui süsi — olid suunatud „halli“ poole. Võõra näos peegeldus samuti talumatu kannatus. See oli „sinine“, kes parajasti ärkas ja leidis enda lamamas vaenlase lähedal. „Sinisele“ näis, et vaenlane hiilib tasa tema poole, et tappa teda, surevat. Ta käsi libises tahtmata püssile, kuid see käsi oli niivõrd nõrk, et ei suutnud püssi tõsta.

„Tapa pealegi,“ sosistas „sinine“, vaevalt liigutades oma põlevaid huuli.

„Hall“, nähes sinise käeliigutust relva suunas, sosistas omakorda: „Kui hirmus! Tapku, kui tahab, siis olen talle tänulikki.“

Kumbki väljendas neid mõtteid omas keeles, oma moodi, kuid siiski said nad teineteisest aru ja kurb naeratus libises üle nende nägude. „Hall“ katsus siis nihutada end ligemale „sinisele“.

„Kas valus?“ küsis „hall“. „Kuhu haavati?“ — „Ons raske?“ küsis „sinine“. „Kus valutab?“

Ja jälle mõistsid nad teineteist. Üks näitas oma jõuetuile jalgadele, teine rinnale, mis oli kaetud katkirebitud sõdurimundriga.

„Juua tahaksin,“ lausus „sinine“, vaadates paluvalt raudnõukesele, mis rippus „halli“ vöö küljes. — „Tühi on,“ ütles „hall“, „sööme parem pisut lund.“ — „Raske on!“ — „Mul samuti. Surm läheneb.“ Siis vaikisid mõlemad, nende pead vajusid lumeõnarustesse.

Aeg venis. Külm kõvenes. „Hall“ tõstis pea, et vaadata, kas elab veel „sinine“. Seegi oli tõusnud poolistukile, toetudes kätele, ja vahtis janu-neva pilguga kaugusse.

„Tuli, valgus,“ sosistas ta. „Hall“ mõistis seegi kord „sinist“, sest ka tema

nägi kauguses heledat punkti, mis aja-jooksul kasvas.

„Kas roomame?“ — „Roomame!“

Õlg öla vastu roomasid „hall“ ja „sinine“, katsudes aidata teineteist. Vahevahel kostsid nende huulilt valukarjed ja oiged, kuid sellest hoolimata roomasid nad ikka edasi. Hetkeks peatusid nad siiski.

See on laager, kuid vahest on seal vaenlased? — vilksatas läbi haavatute ajude. Küsivalt vaatasid nad teineteisele ja siis, naeratades oma hirmu üle, jätkasid roomamist valgusejoa poole.

Kuid „sinise“ jõud rauges aegamisi, „halli“ jõud samuti. Maa kiskus enese poole kaht nõrkenud inimkeha. Nende südamed hakkasid töötama aeglase-malt ja silmad muutusid tuhmideks. „Hall“ ja „sinine“ ei näinud enam midagi — ei langenute laipu, ei külmanud verelaike; ainult igatsetud valgus virvendas silmis. Ja imelik oli see, et valgusesära hakkas ise lähenema. „Sinine“ ja „hall“ tundsid, et mitte nemad ei lähe tule poole, vaid et tuli ujub nende poole.

Kuulmatult lehvisid valged tiivad. „Sinisele“ ja „hallile“ ligines läbipaistev pilvest ümbritsetud nägemus, karikas käes. Karika kohal leekis tuluke, valgustades nägemuse seletatud palet ja käsi. Jõudnud haavatuteni, kumardus nägemus, ulatades neile karika. „Hall“ ja „sinine“ puudutasid oma janu-nevate huultega selle karika kuumi ääri. Samal hetkel kadus nägemus. Kuid ta viis kaasa kõik kannatused, kõik valud ja hirmu „hallilt“ ja „siniselt“, andes neile asemele igavese rahu.

L. U.

NOORTE LOOMING

Jonni-Jüri jõululaupäev.

Jüri istub aknal ja jonnib. Siiski ei julge ta liiga kõvasti karjuda, sest Jüri sõdurist vend on jõuludeks koju tulnud ja see kisa ei salli. Aga Jüri tunneb enesel täieliku õiguse olevat. Miks ta ei peaks ka jonnima, kui ta ei saa enesele koera ega püssi. Oleks üks koer ära jääks, siis saaks Jüri veel aru, et seda kinkida ei saa, kuna Lea nukul on ju kass. Ega Jüri siis tea, kas riidest koer ja kasski omavahel läbi saavad. Aga püss! No sellest ta küll aru ei saa, miks seda ei kingita. Jüri ei taha ju päris püssi. Ta tahab sellist punase varrega, nagu on see koolimaja Peetril. Jüri oli ikka nii hea laps olnud, kui ial võimalik, ja nüüd ütleb ema äkki, et ta jõuludeks püssi ega koera ei saavat. Sõitku oma vana hobusega, see olevat Jüri jaoks hea küllalt. Minna näinud, et Jüri Peetrit kriimustanud ja löönud. Jüri meelest ei ole ju selles midagi halba, et ta Peetrit löi ja natuke kriimustas. Minna ütleb alati, et Jürile oleks vaja paar keretäit. Kui Minna arvab, et temale oleks vaja, no eks siis Peetrille ole seda palju rohkem tarvis, sest on ju tema pastori poeg ja Peetri isa kõigest kooliteenija. Jüri oli küll seda emale ütelnud, aga see oli asja veel hullemaks teinud. Teda oli pandud nurka seisma ja pärast seda oli ta Minnale pidanud puid kööki kandma. Jüri oli küll võtnud need kõige märjemad ja väiksemad. Ta oleks tahtnud viia suuri ja hästi vettinuid,

aga need olid liiga rasked. Jah, isa räägib kirikus, et igat tööd peab tegema heameelega, aga kuidas sa teed ühele inimesele elu puude kandmisega kergemaks, kes alatasa kaela peal käib, et: „Proua, Jüri viskas Jaariku Maiele lund krae vahele“ ja „Proua, Jüri torakas Tiinat nõõpnõelaga.“ Nagu see natuke lund midagi teeks: sulab ju kohe ära, ja nõõpnõel — naeruväärt!

Jüri ronib aknalt alla ja läheb köö-

Minna liigub juba luuga Jüri poole.

ki. Siin on aga uus häda: ei saa kuski rahulikult istuda, igal pool sel Minnal askeldamist ja tegemist. Aga jonni pärast ei lähe Jüri eest ära, praaligu Minna pealegi. Ja pott pole Jüri ka mitte, noh seda ei lase ta enesele ütelda. Minna on ise pott ja veel vanatüdruk pealekauba. Jüri ei tea küll, mida see vanatüdruk tähendab, aga ta teab, et

Minna selle peale kohe vihastub. Eks Jüri mõtelgu, mis ta räägib, või võib niisugune poisinolk kellelegi ette näa-
gutada. Kas on Jüril kööki üldse as-
ja, mingi ta...

Jüri hüüab vahele, nagu ta vanalt sulaselt kord kuulis, et kui Minna nii-
palju lõugutab, siis Jüri räägib meierei
Jaagule, milline vanaeit Minna on. Kui
kahju, et Jüril rohkem meelde
ei tule, millega Minnat vihastada. Kat-
sub küll meenutada, aga Minna liigub
juba luuaga Jüri poole, ise kogu aeg
sõimates, nii et pisarad silmis. Nüüd
on viimne aeg kadumiseks, ja kui Min-
na veel Jüri põrandale visatud taigna-
tükile libiseb ja kukub, ei ole Jürit
enam köögis.

Jüri tuju hakkab jälle langema:
miks ei tulnud talle ennist köögis see
lause meelde, mille sulane Madis oli
ütelnud. See oleks selle Minna päris
marru ajanud. Aga juba tuleb sõdu-
rist vend Juhan selle kära peale teisest
toast ja saab Jürilt vastuse, et Minnal
olevat maru tuju ja ta mängivat kalku-
nit, jälle nagu sulane Madis oli ütelnud.
Juhan tutistab Jürit juustest ja läheb
kööki. Jüri märkab veel õigel ajal, mis
tulemas on, ja enne kui Juhan paari
luuaoksaga tuppa tagasi jõuab, on Jüri
viltide, palitu ja mütsiga toast väljas
ja näitab vennale nurga tagant keelt.

Algul läheb Jüri ja viskab Pauka
kuuti pisut lund ja mõned jäätükid,
sest viimased ei sula nii ruttu. Siis ei
mõista ta midagi peale hakata, sest
kasse ka väljas ei ole. Könnib seejä-
rele sauna poole ja mõtleb, et ehk leiab
mingisugust tegevust. Lähebki sauna
suunas ja arutab ja arutab, et kas seda
Juulat nüüd saunast väljaajamisega hir-
mutada või sõjaga. Vanaeit ju kardab

sõda, nii et peaaegu kohe nutma hak-
kab. Jüri mäletab, et kord oli ta oma
jutuga Juula nii elevusse ajanud,
et teine oli oma kimpsud kokku pakki-
nud ja juba Venemaale tahtnud põge-
neda.

Jüri unistab ammu sellest maail-
mast, kus kõik inimesed peale tema
oleksid pisut nõdrameelsed, sellised
nagu Juula. Küll tal oleks siis tore
neile ette rääkida kõiksuguseid asju,
ja nemad muudkui usuksid.

Kord oli ta Minnale rääkinud, et

Jüri viskab Pauka kuuti pisut lund.

nende uus lehm, kelle isa laadalt tõi,
on äranõiutud kuningatütar ja oskab
inglise ja prantsuse keelt, aga Minna
oli ta välja naernud.

Juulast ei ole täna ka asja. Tar-
vis paar vägevast sõna ütelda, näis, mis
ta siis ütleb.

Juba see Minna jälle seal mäel
hõigub, ei tea, mida jälle vaja on.
Aga puid Jüri küll enam kandma ei
hakka, seda ütleb ta talle kohe. Ega's
Jüri kirikusse lähe. Või veel ei lähe,
no seda me näeme. Vaadaku Minna,
et jonnki pärast Jüri läheb.

Kirikus istub Jüri Minna ja Jaagu vahel. Need vahivad nii õndsate nägudega üles lakke, et hakka kas või naerma. Jüri püüab küll jälgida isa jõulujutlust, see ei lähe tal aga hästi korda. Jüri soovib nüüd, et tal siiski oleks riidest koer. Siis oleks ju tore vaadata, kui nad, Lea kass ja Jüri koer, kahekesi kaklevad. Ei tea, kuidas ta ennem selle peale ei tulnud.

Jüri vaatab uuesti Minnale. Ta näeb siisi, et Minnal on uued hallid vildid jalas. Jüri algab tegevust, ja kui Minna kirikust väljub, märkab ta alles Jüri puudumist ja oma poriga sõtkutud uusi vilte.

Jüri jõuab varem koju kui teised. Ta läheb saali, kus on kingitused, ja tõukab pikemalt mõtlemata präänik-soldatid maha, nii et need purunevad. Siis aga alles taipab ta, et need olid temale määratud. Üktas kõik: süüa saab ju neid ometi niigi.

Siis lippab Jüri kiriku juurde tagasi. Kojutulijad märkavad äpardust ja andestavad jõuluõhtu puhul kassile, kes nende arvates oli äparduse põhjustajaks. Jüri seisab jõulupu juures nii õnnetu näoga, et kõi-

Kirikus istub Jüri Minna ja Jaagu vahel.

gil tast kahju hakkab. Ei taha Jüri ei jõululaule kaasa laulda ega tunne rõõmu ka präänikuist.

Lõppeks lubab isa talle siiski osta pärast jõulu püssi, ja kui Jüri end parandada lubab, siis võib-olla ka koera.

Jüri uinub õnnelikuna, et siiski püssi saab, ja mõtleb, et mis eneseparandamise puutub, siis koerast nii häda ei olegi — kui ta aga püssi saab.

H. R.

(Joonised T. Karu'lt.)

Meie õpilaste tööde stiilist

(Järg.)

Olen demonstreerinud „T. T. G.“ 2. ja 4. numbris kolme aine käsitlemismoodust teemal „Omariikluse tähtsus rahva kultuurilises, majanduslikus ja ühiskondlikus elus“. Käesolevas nris käsitlen sama teemat „T. T. G.“ 2. nris antud kava kohaselt

dialogi-vormis.

„Oli Eesti Vabariigi XVII aastapäev. Tunnid lõpetati kell 11, misjärele kogunesime saali aktusele. Aktuse kava oli väga mitmekesine ja paelus, nagu oli märgata, kõiki õpilasi. Mulle meeldis isiklikult kõige rohkem ajalooõpetaja kõne, kes kujukalt selgitas omariikluse mõistet, samuti varemald seisukohti omariikluse suhtes ja omariikluse praegust seisukorda, pannes pearõhu muidugi Eesti

omariikluse tähtsuse selgitamisele. Aktus lõppenud, ruttasin kohe raudteejaama, et sõita paariks vabaks päevaks maale vanemate juurde.

Olles veel täiesti selle kõne mõju all, tuli mul vagunis läbi teha tuleproov omariikluse mõtte kaitseks. Juhtus nimelt nii, et sattusin istuma vastastikku ühe vanema härraga, kellega sugeneski jutt omariikluse teemal, kusjuures kasustasin vestluse materjaliks aktusekõnest omandatud kui ka omi teadmisi ja kogemusi. Kes see härra oli, jäi mul teadmata. Ta oli igatahes eestlane, ja niivõrd sain aru, et ta sõitis Tallinnast Berliini. Paistis, et ta polnud Eesti Vabariigi kodanik, kuigi oli varemalt, enne Vabariigi sündi, Eestis ja Venes elanud.

Jutu algatajaks oli tema, misjärele arenes meie vahel umbkaudu järgmine kahekõne.

Tema: Kuhu Teie, tütarlaps, kui tohin küsida, sõidate?

Minna: Maale vanemate juurde Sangastele.

Tema: Kas tunnid juba nii vara lõpesid?

Minna: Täna oli Eesti iseseisvuse mälestusaktus, saime varem lahti.

Tema: Mis teile seal aktusel räägiti?

Minna: Kõneldi päeva tähtsusest, omariiklusest, Eesti Vabariigi sünnist jne.

Tema: Soo-soo! Või Eesti Vabariigist, omariiklusest jne.! — Hm! hm! Ons Teil siis nüüd selge, mis see omariiklus on?

Minna: Peaks ikka nagu olema.

Tema: Palun, kuidas Teie siis omariiklust defineeriksite?

Minna: Vahest nii: omariikluseks nime-tame niisugust ühiskondlik-poliitilist nähtust, et igal rahval, kes on suuteline riiki looma, valitsema ja ülal pidama, on oma iseseisev riik.

Tema: Päris targasti öeldud. Teiste sõnadega: omariikluse mõiste alla tahate viia rahvusriike, mille kodanikkond koosneb peamiselt ühe rahva liikmetest.

Minna: Võib ütelda ka nii.

Tema: Ja sääraseid riigid on Teie arvates need ideaalsed riigid?

Minna: Arvan kindlasti.

Tema: Aga mis Te ütlete varemate riikide kohta, mis ei tunnustanud mingisuguseid rahvuslikke piire? Meenutage Roomat, Napoleon-i aegset Prantsusmaad, vana tsaarilaegset Venemaad ja teisi sääraseid suurriike. Rahvusriikide mõte oli tol ajal null. Aga eks olnud need selletagi vägevad riigid?

Minna: Vägevad nad võisid olla, kuid polnud mitte ideaalsed riigid. Kui tol korral, nagu ütlete, oli rahvusriikide mõte null, siis oli see väär vaade, mille paiskas kõrvale maailmasõda oma kurva lõpuga, püstitades uue nõude: igale võimelisele, iseseisvuseks küpsele rahvale oma riik. Ja nüüd ongi omariikluse mõte mõjule pääsnud ja tema mahategemiseks pole mingit alust. Rahvusriigid, ka väikeriigid, on lühikese aja jooksul näidanud niivõrd paremusi endiste kirju rahvastikuga hii-gelriikidega võrreldes, et mingit mõtet pole soovida endist aega tagasi.

Tema: Pean nentima, ilma et ütleksin komplimenti, et olete südi omariikluse mõtte kaitsja. Vist rahvusriigi kasvatus ja õpetuse vilii?

Minna: Võimalik, et ka.

Tema: Kuulaksin heameelega, kui seletaksite, mis tähtsus on siis omariiklusel eri rahva huvides.

Minna: Seda ei saa ju kahe-kolme sõnaga ära ütelda.

Tema: Miks siis just kahe-kolme sõnaga! Meie ühine sõit, nagu ma kuulsin, kestab ju mitu head jaamavahet ja selle ajaga võib pikad jutud maha ajada. Või Te ei soovi rääkida edasi sel teemal? Või tahate katkestada üldse vestlemise minuga?

Minna: Vestlen meelsasti sel teemal ja pealegi on väga huvitav Teiega rääkida. — Aga ma ei saa äkki õiget otsa kätte, kuidas selle küsimuse selgitamisele asuda.

Tema: Noh ütleme, näiteks, mis tähtsus on omariiklusel teatavale rahvale kultuuriliselt?

Minna: Kultuuriliselt? — Võtame kas või hindamisele omakeelsed koolid. Vanades suurriikides, kus elas nii palju eri rahvusi, õpetati kõiki õppeaineid riigikeeles. Peaks olema selge, milliste raskustega oli seotud teadmiste omandamine võõrkeeles, mida ei mõistnud muulasest

laps kooli minnes sõnagi, pealegi kui kõik õpperaamatud ja õppevahendid olid riigikeelsed. Eriti algkoolides pidi säärane õppimine ja õpetamine olema nagu kommetimäng — tühi töö ja vaimunärimine.

Tema: Mul pole põhjust sellele vastu vaielda, kuigi ma ise seda pole saanud tunda omal nahal. Olen küll eestlane, sündinud Harjumaal, kuid poisikese-eas viibisin vanemate seltsis Vene mõisades, kus õppisin enne kooliminekut kõnelema vene keeles.

Mina: Minu vanemad on rääkinud palju-palju õpingute raskusest riigi-, s. o. venekeelseis kooles, ja mind paneb imestama, kuivõrd väheste teadmistega väljuti tol korral algkoolist, nagu mulle on jutustatud. Keskkooli pääs oli seotud ületamata raskustega ja ega sealgi polnud kerge õppida võõras keeles. Koguni ülikoolis teinud keel takistusi, nagu on rääkinud mulle üks onu, elukutselt arst.

Tema: Ja eesti kooles on õppimine Teie arvates märksa kergem?

Mina: Kergem see vahest ei ole, kuid takistajaks pole enam keel. Kui raskusi on, siis on selle tekitajaks laialdane programm, õpilase andetus või midagi muud. Kui aga kool on lõpetatud, siis tead, et oled koolist hulga teadmisi omandanud, mida muukeelsest koolist saadi vaid nokatäis, vaimsest arenevast vahest rääkimata.

Tema: Usun, usun, et see tõesti nii on. Omariikluse tähtsus on siin käpuga katsutav. — Aga muud kultuurilised alad? Kuidas on lugu nendega?

Mina: Omariiklus soodustab ka rahvusepärase kirjanduse ja muude kunstide arenemist."

Nii läheb teema arendus edasi kava järgi dialoogi-vormis. Lõpetades võib tarvitada raamiks ka proosavormi.

Töö algus oli küll kirjutatud proosavormis, kuid võib kombineerida kir-

jandit ka nii, et see hoobilt algab ja lõpeb dialoogi-vormis (nagu näidend).

Dialoogi-vormi võib siiski läbi põimida proosavormiga, nagu see esineb novellides ja romaanides, kusjuures esikohale kerkiks ikka kahekõne.

Näiteks nii (võrdle jutuajamise algust selles töös):

„Kuhu Teie, tütarlaps, kui tohin küsida, sõidate?“ päris ta temale omase usaldust äratava häälega.

See kõneluse toon meeldis mulle ja ma vastasin avameelselt: „Sõidan vanemate juurde Sangastesse.“

Kohe päris ta edasi: „Kas tunnid juba nii vara lõppesid?“

„Täna oli Eesti iseseisvuse mälestusaktus, saime varem lahti,“ vastasin.

Ta peatus, nagu mõeldes, ja jätkas siis usutlevalt: „Mis Teile seal aktusel räägiti?“

Jne."

Mulle võidakse vastu väita, et dialoogi-vorm teeb töö tavalisest pikemaks, on vaid mingi manööver. — Ma ei vaidle sellele vastu. Kuid ei saa ometi vastu vaielda ka, et sellises vormis on töö huvitavam, ühtlasi kergem kirjutada kui teaduslikus dotseerivas, refereerivas stiilis.

Pikemasisuliste teemade puhul ei maksa siiski dialoogi-vormi tarvitada, kuid lihtsamate ja lühemate tööde puhul võiks selles vormis siiski katsuda mõnda teemat kirjutada.

Ärgu ikkagi unustatagu, et dotseeriv ehk refereeriv stiil jääb peastiiliks.

K. Raud.

.....

Tere tulemast T. T. G. Vilistlaskogu peol
1. märtsil s. a. kell 19!

.....

Peokutseid saab kantseleist.
Pääsmed eelmüügil 28. ja 29. veebr.

Kui elus kord nooblid olime.

(Veste.)

Nii ütles Doktor V-c klassist: „Minge ja olge kord elus nooblid.“ Küsite ehk, et mille kohta ta nii ütles. — Noh, ehk ikka selle pealinnas käimise kohta 27. jaanuaril Anno 1936.

See oli sula-ajal, enne suurt külma, ühel pühapäeval päeval, kui mina (üksainus) ja nemand (kaks teist) algasime reisu jaama poole. Oli nii umbes kella $\frac{1}{3}$ paiku.

Aga vaat siis täpselt Kuusloo pagariäri kohal Riiamäel küsisin kaaslastelt: „Noh, ja kuis jäi siis lugu selle „(?)esti rahvaga“? Kas esimene „e“ tuleb kirjutada suurelt või väikeselt?“

„Nojah, näe, unustasingi küsimata,“ vastas tema (üks kahest).

Siis sibasime ruttu Riiamäest alla tagasi, et Muugist järele vaadata ja ikka kindlale otsale saada Ja saimegi: „E e s t i“ tuleb ikka suure tähega kirjutada! Mis sellest, et „prantsuse rahvas“ kirjutatakse väikese tähega!

Tegime siis kohe ühe õigekeelsuse reegli juurde sealsamas jaamateel: kõik mis puutub Eestisse, kirjutatakse suure algustähega. Seda reeglit kasustasimegi õige ohtrasti pealinnas, tehes vastavale sõnale juurde märgi *) ja alläärele märkuse: minu isiklik veendumus.

Jaamas piilusid hoolega, et kes need konkurendid ka on. Olid ikka tõsised inimesed küll, nii et minu kerge meelne süda ei pidanud enam ivagi takti.

Rongis istusime nii, et meie „ülalt-tüdrukutega“ (neil oli ka õpetajanna kaasas) olime ühes latris, noormehe-tartlased teises latris. Meil — „alt-inimestel“ — oli kangesti hea tunne, et võisime sõita omapead. Olid väga omaette kaaslased need „ülalt-tüdrukud“, ja nii ei sobinud kuidagi jutt. Poiste pool oli juttu ülearugi, nii et melegi pidime seda tahtmatult pealt kuulama. Siis aga hakkasid poisid liiga tihti meie latrist mööda käima. (Mina sain kohe aru, et tahtsid tulla juttu ajama, kuid polnud erilist põhjust.) Ja tulidki viimaks. Ütelgu meie, kuidas loetakse välja „Villecourt“. Ja

siis küsisid veel, et miks pärast (sic!) me vaiksed oleme.

„Sellepärast, et mitte nii valesti eesti keelt rääkida nagu Teie,“ nähvas üks „ülalt-tüdruk“.

„Just, just, seda minagi arvasin,“ vastas see, kes väärtalt oli rääkinud ja viis jutu teisale. Tahtis meile hakata kaarte välja panema, üteldes enese olevat ületamatu hiromandi — just, just kui...

Panigi siis mulle kaarte välja. Puhastatud, puha mustad olid teised (kaaridid) ümberringi.

„No kehvasti mul läheb niikuinii,“ ütlesin, ehkki üks oma tüdruk ütles, et kui kaartidega ei vea, siis elus vedavat. (Aga seda ta ütles kindlasti niisama minu lohutamiseks.)

Jõudsime väga ruttu Tallinna (psüühilise aja järgi). Ruttasime NMKÜ-sse, kus pidime ööbima. Seal olid ees Võru tüdrukud ja pisike petserlanna, kes oli palju „luggedanud“ ja „teadsis“ päris palju. Ka mulgid (s. t. Viljandi poisid), narvakad, valgalased jt. olid kohal. Einestasime ühiselt ja — siis tõttasime ruttu „linna peale“ „inspiratsiooni saama“. Suur külm oli aga juba alanud ja nii ei saanudki seda inspiratsiooni ei Olevistelt, ei Ruskalkalt ega Pikalt Hermannilt. Sõitsime trammiga tükk maad ja tulime tagasi NMKÜ-sse. Siis algasid küsimised-kostmised.

„Olete te õppinud üld- või Eesti ajalugu? Kas pandi teil rõhku keelelisele küljele või aine (s. o. ajaloo) õppimisele?“

Paljud olid õppinud ainult Eesti ajalugu, teised üldajalugu, kolmandad olid aga Muugi pähe tuupinud, neljandad polnud midagi suurt teinud. Kuid need „mitte midagi tegijad“ ise olid just „palju teinud“, ise andsid endid sealsamas ära.

Magama jäin kell pool kaks öösi. Und lihtsalt ei tulnud. Kästi küll hästi välja puhata, aga ega's see magama jäämine varnast võtta ole. Mõned olid jäänud magama alles hommikul kell kuus. Kuid niipea kui uinusin, olid jälle kõik kohad ajalugu täis. Nägin unes, et kirjandiks anti kolm teemat: 1) Lennuasjendus aasta 2000

Meie „suure töö tegijaid“, võrukesi ja peterserlasi Tallinnas.

ümber, 2) Ajarändaja ja 3) mingisugune pikk ladinakeelne pealkiri. Keegi ütles mulle kunagi, et küll ma kord kahetsevat, et ma ei mõista ladina keelt, ja näe — nii see nüüd oligi. Lihtsalt ei saanud aru, mis see kolmas teema tähendas. Ju see ikka see õige teema oligi.

Hommikul ärkasime varakult. Tundus, et inimesed olid kõnevõime ühe ööga kaotanud. Vaikus oli lauaski nagu matuse ajal ja minul puudus söögiisu täiesti.

Siis läksime rongkäigus Kommertsgümnaasiumi. Suures saalis oli ainult mõni õpilane, kui kohale jõudsim.

Ja siis tuli minu peale niisugune hirmus suur hirm, sest — ma ei närviitsenud raasugi. Ja see on ikka tunnuseks, et mul läheb kehvasti, kui ma suurte sündmuste eel ei närvitse. Valisin endale koha kolmandasse pinki.

Täpselt kell $\frac{1}{2}$ 10 tulid sisse tähtsad isikud. Tahtmatult andsin naabrile tubli müksu küünarnukiga, sest samal silmapilgul astus saali aristokraatse peahoiga ja lahkesilmaline vana tuttav — m a g. J o h. A a v i k. Kohe mingi hea ja kodune tunne täitis hinge.

Peeti meile seal siis väike kõne, ja ilma et oleksin märganudki, oli tekkinud tahvile meie kirjandi teema: „Valgustusajastu ideed ja nende mõju“.

Olin huvitatud, kuidas muu rahvas sellele teemale reageerib, ja jälgisin kõiki päris hoolega. Oli ikka hiigla palju neid kirjutajaid. Siis nägin, kuidas üks tütarlaps pööras siidkäekotis osavalt spikeleid, kuidas üks poisikoljat näris kuuldavalt sulepead jne. Mõned juba kirjutasid sule krabisedes ja tindipiiskade lennates

valgele fooliopoognale. Enamus aga vaatles mind arvatavasti niisamasuguse näoilmelega kui mina neid. Oli hirmus kahju, et endal polnud kaasa võetud mõnd valgustavat spikerit või muud abivahendit. Olin tulnud vaid sulepea pihus, nagu see oli ette nähtud.

Kui juba enamus oli kirjutamisega ametis, algasin minagi ega lõpetanud enne kui viis minutit enne poolt 3-me. (Kell pool kolm oli ametlik lõpp). Keeldusin vahepeal ka teed joomast ja saia söömast (ainukesena terves saali personaalis). Ainult tüki suhkrut pistsin suhu hr. Aavik'ü naeratava pilgu all.

Ja kui siis olime väljas sellest võitluspiirkonnast, vaat siis alles pistis süda valutama Ei mäleta, kas ikka panin „G. von Merkel“ või mitte. Kui see „von“ sinna ette sai, siis on rumal küll. Aga noh, eks näe hiljem.

Kuid oli mis oli, sellel päeval vähemalt ei tundnud lõbu enam ei maitsevast lõunast NMKÜ-s, ei ka „Oi noorusest“ „Estonias“. Kell $\frac{1}{2}$ 12 sõitsime tagasi Tartusse ülikehvas tujus.

Ja kui siis hommikul Tartu jõudsim ja kui kohe tuli kooli minna ja koolis samuti kohe tahvli juurde, kus pidin tegema silindrist koonuse ja vastupidi ja valemteid veel ka pidin teadma, siis tuli jälle eluvaim tagasi.

Ja kui nüüd Vabariigi aastapäeval minu töö on esimene, alates viimasest, siis on see kõik puha mustade kaartide süü, samuti oleneb see ka sellest, et ma ei saanud just parajasti siis närveerida, kui oli tarvis.

A. J.

Menueti-trupp aastapäeva-peo
tegelastest.

Neistsinaseist lahkunuist.

XV lend — 1934. a.

Oli suur lend — 74 lõpetajat: a-klassist 28 (lõpetas 100% õpilaste arvust), b-klassist 27, c-klassist 19 (viimastest klassidest lõpetas siiski alla 100%). Oli lend, mis jättis mälestusse tugevamaid muljeid, mispärast võib neist pajatada ka pisut pikemalt kui mõnest eelmisest lennust. Olgu siiski tähendatud, et a-klassist on mälestusi vähem (üksikuist lisaks tulnuist pole ettekujutustki), sest tundide jaotus viis selle klassi minu kokkupuute-piirkonnast vanemais klassides olles eemale. Algame seekord

V-a klassiga.

Salme Anso — linnatüdruk. Isa oma põhielukutselt kantsleli-inimeste peresse kuuluv. Satään, kahvatujumeline, keskmist kasvu, sirget seisu (muidugi tütar, mitte isa). Kindla karakteriga, väikeselt isekaski. Elupõline klassivanem, sest et oli kindlameelselt klassi huvide eest väljas. Õpinguis rahuldav ja hea. Eriharastuseks klaver ja ringid.

Hilda Aso — mulle võõras.

Marta Arvi — ka linnast (Tartust), mitte just jõukast keskusest. Jälle keskmist kasvu, satään; tavalisest pruunikama näojumega, erakordseil juhtumel punastuv, harjumuslikult pai vaatega ja pehme,

meeldiva hääletämbriga (ainult tõsiselt pahanedes muutusid mõlemad, s. o. vaade ja häälekõla). Iseloomus pehmust, helust, naiselikkust, liibuvust, lõtvust; tihti arvamuses, et tehakse ülekohut, ei kohelda nagu tarvis; seega nuttki kergesti varaks. Üldse romantik, ennem aga õnnetu kui õnnelik, mispärast hinges tugev annus sappi, tuska, kadetsemist, kiivust. Õpinguis mõningaid lünki. Joonistamises ja käsitöös võib-olla annet. Klassi- ja kooli-üritustes kaasa töötav. Elab ikka Tartus, tõelikult vist Raadi mõisas.

Agnes Buschberg — vennaste-koguduse vaimuliku tütar, elukohaga Tartus. Tüsedamat kasvu, brünett-satään, rõõsa poole hoidva näoilmega, tõsine, sunnitult naeratav. Vaikne natuur. Tööle anduv, kuigi saavutas keskmisi tagajärgi. Kaugemale ei küündinud ta huvid. Arvatavasti praegugi Tartus.

Veera Falkenberg — vanem-instruktori tütar Tartu tööstuskoolist, ema poolt muulasverd. Nõtket kasvu, üle keskmise pikkuse. Brünetivõitu. Vähesõnaline, tagasihoidlik, kuid omab siiski põhiolemuses varjatud temperamenti. Lõbusamaist olenguist mitte ära ütlev, tantsupõrandal hea, kuigi langetatud pilluga partner. Võimlemine kuuldavasti

kilduväärt, teatava määrani sporditar, harrastas jalgrattasõitu. Õpinguis tasavägine. Pärast lõpetamist oli ülikoolis, vist ka korbis, praegu ajutiselt sekretäriks isa töökabinetis.

Valentine Gross — küllap ka Tartust. Käbe, tore, rõõmus tüdruk, kuid kuulub nende hulka, keda polenud võimalust lähemalt tundma õppida, mispärast — punkt.

Hilda Grosswald — Tartust. Brünetne, proportsiooniliselt väljaarenenud dimensioonidega saale tütarlaps. Alati rõõmus, teesklematult heatujuline. „Armastas vett, aeru ja tõusvat päikest“¹⁾. Liikuv, sõbralik, kõikide poolt hästi sallitav ja hoieldav. Õpinguis vabalt toime tulev. Mitte algatav, kuid hea meelega kohustusi täitev inimene. Ühesõnaga — tore iseloom. Elab Tartus.

Veera Jaanson — siitlinnast, pensioneeritud sõjaväelase tütar Brüneti poole kalduv, valgejumeline, küllalt kasvukas. Tõsise ja hoolika loomuga, kohusetruu, ainult õpinguile hea eduga anduv.

Leida Killa (e. Killas) — Tartu vaksali raudteelastemajast. Tumedajuukseline, ei armastanud lokke, küll aga lakka. Rutuliselt naeratlev ja nobedalt ning hõlpsalt, kuid katkendiliselt kõnelev. Palgelt ilmekas ja elavavaateline. Kehas haprust, kergust, tuulelisust. Liigitused karmed, äkilised, mittepeidevad. Innukas tantsuharrastaja. Üldiselt ometi hea iseloomuga. Õpinguisse sunnitult laskuv (kuigi oli lahtise peaga), mispärast takerdumist ühes kui teises aines. Aga ikkagi sidis läbi ja lõpetas.

Ina Liivat — Tartust, korraliku jõukusega perekonnast. Brünetne, kuraasikas, ümmaravormiline tüdruk. Temperamentne, osav rahvatantsude ettekandja, kuid tantsis hoogsalt moodsaidki tantsu. Kõneldi, et tal olnud ta temperamendi taga ka melanhooliat, nukrust, ja et ta terviski mõnikord loksunud. Kes teab! Õppimine ei andnud alati soovitavaid tagajärgi, mille olnud muidki põhjusi kui hooletus. Aga ometi jõudis ta ikkagi lõppjaama nagu

teisedki ja praegu elab nii et midagi. (Muide, tal on elus õnne, kui mitte mujal, siis loteriidel.)

Ruth Masing — Tartust. Roosapõseline, tumedasiimaline, Brünetne, parajalt kasvu tütarlaps. Armsa näoga ja vaatega. Kõige kenam siis, kui rätiku pähe paneb. Ta hoieldud häälekõlas oli pisut poisihääle varjundeid, seejuures võis aga imevõluvalt laulda vähemahulises ruumis romansse ja muid muusikalisi pisipalu á la „Seal kus rukkiväli...“ ja „Kesk õitsvaid lilli...“ Oli üldse musikaalne, mängis kõiki pille, alates gitarrist. Olemuses omapärast mõodukust ja seletamatut naiselikku šarmi. Teatava määrani ka diplomaatlikkust, meelekindlust, iseseisvust, kui tarvis siis jonnigi, kangekaelsust ja tigeidust. Kindlasti omaette natuur, keda vaevalt keegi suudab mõjustada ja vaost välja viia, — mis sellest, et ise seejuures seesmiselt kannatab või meelepahas turtsub. Õppimistagajärgi eriliselt häid ei näidanud. Aga kui hädaga pressi peale pani, tuli kriitilistel momentidel ikka võitjaks. Elab Tartus.

Elise Miitra — tsinkograafi ja majajärgi tütar Herne tänavalt. Kollasejuukseline, õhetavapõseline, plastilise kehaga plika. Algul oli pisike, siis viskas pikaks ja saledaks. Lavatantses ja võimlemise klassi suurmeister. (Harrastab tantsu ja plastikat praegugi.) „Mõistusepärane ja vabameelsusse kalduv tüdruk“²⁾. Õpinguis pingutuseta vabalt toime tulev. Üldiselt lahke, naeratlev, kergesti reageeriv, kallalekippumistel südi ennast kaitsev. Elab praegu Tatus.

Leida Mitnits — Veerikult. Sätäänjuukseline, keskmist kasvu, parajamooduline tütarlaps. Märmiselt enesesse tõmbunud, vaikne, väherääkiv, omade asjadega tegelev, kõigest muust, peale õpingute, kõrvale hoidev. Keskmise edukusega. Asukohaks vist praegu Veeriku.

Heljo Parts — Vabadussõja kangelase kolonel Parts'i tütar Voldi mõisast. Küllalt kasvukas ja täidlane. Blond. Armsalt naeratleva näoga, lohukestega põsis. Naiselikult pehme häälega, nagu ta ise-

¹⁾ Vt. „T. T. G.“ 1934, nr. 10, lk. 119.

²⁾ Vt. „T. T. G.“ 1934, nr. 10, lk. 120.

loomuski oli palju pehmust ja mugavust. Ei teinud oma headuse, pehmuse ja mugavusega kellelegi liiga, muidugi ka mitte iseenele; seetõttu jäi tihti talle mõistatuseks, mispärast tühise 3-me saamiseks end eriliselt pidi pingutama: kas ei võinud lihav 2 olla samaväärne kõhna 3-ga. Igatahes läbi-läbi hea ja armas inimene. Kus praegu elab, ei tea.

Ella Pärna — rohkem vist Müta mõisast kui Tartust. Jälle šatään, jälle keskmist kasvu jne., s. o. tüüpiline eesti tüdruk. Alatine cum laude, vahest üksiku rahuldavaga mõnes semestris. Andekas, püüdlük, pai „koolilaps“, pedagoogide silmatera, kuigi ta (eriti vanemais klasses) sellest paillisusest nii väga ei hoolinudki. Aga mis seal teha, kui oled nii heas vaimus ja kainuses kasvatatud, et ükski

väärnähtus külge ei hakka, ja kui on anded ka niisugused, et kuidagi halvasti õppida ei saa, ja lõppeks kui paneb plika-loomus kuni viimase klassini vastu, nii et neuu-loomus mõjule ei saa pääseda. Ja nii läks kõik jumalikult hästi, kuni pisteti kätte atestaat — parim tol aastal väljaantud atestaatidest. Kus praegu ja mis teeb, kahjuks ei tea.

Alter ego.

Kõik raamatud,

mis on võetud eesti keele ainekogust detsembrikuus (1935) ja jaanuarikuus (1936) tuleb ära tuua kogusse

28. veebruariks.

K. Raud.

Kooli elu.

Enesekasvatuseringi referaatkoosolek.

4. veebr. kell 17 korraldas Enesekasvatusering referaatkoosoleku. Esimeseks päevakorra punktiks oli revisjonikomisjoni valimine. Revisjonikomisjoni liikmeiks said: V. Pehka (Vb), T. Konsen (III a-g) ja B. Vösoberg (Va). Järgnes õpet. T. Künnapas'e referaat „Käekiri ja iseloom“. Referaati täiendasid valguspildid ajalooliste isikute käekirjadest. Referaadile järgnes elav sõnavõtt, sest aine pakkus küllaltki huvitavat ja vaieldavat. Õpilasi oli koos üheksakümne ümber.

T. T. G. Enesekasvatuseringi ja H. T. G. Karskusringi huviõhtu.

9. veebr. kell 17 oli H. T. G. ruumes nimetatud Enesekasvatuse- ja Karskusringi vaheline huviõhtu. Õhtu kavas oli hr. Laja referaat „Karskusaate arendamisest“, melodeklamatsioon õpil. L. Reinomäelt, klaverisoolo õpil. H. Säge'lt, kaks laulu õpil. K. Tammemäelt ja humoresk õpil. V. Laurson'ilt. Järgnes seltskondlik osa. Õhtu lõppes kell 21,30.

Nukuteater.

11. veebr. esines pärast viiendat tundi saalis nukuteater näidendiga „Kaval Ants ja Vanapagan“ ja paari lisapalaga.

Õpilaspere hommikuist.

20. jaan. kandis ette II kk. klassi õpilane V. Vutt laulusoolo ja klassi koor laulu „Soov“.

27. jaan. I kk. klassi õpilane E. Maser deklameeris „Linti Juhan“ ja klassi koor esitas „Pulmalaulu“.

IV a-g. klassi hommik 3. veebr oli pühendatud hiljuti surnud kuulsale inglise kirjaniku Rudyard Kipling'i mälestuseks. Õpil. H. Tamm refereris R. Kipling'i eluloost ja loomingust, M. Tepan kandis ette katke R. Kipling'i teosest „Kim“ ja U. Sarapuu deklameeris ühe Kipling'i luuletise inglise keeles.

10. veebr. esines abiturientide koor K. Tammemäe juhatusel O. Merikanto lauluga „Merella olen mina sündinud“. Klaveril kandsid ette N. Pehka (Vb) ja A. Sock (Vb) Moszkovzki „Hispaania tantsu“.

Üleriigilistel võistluskirjandeil Tallinnas 27. I käisid T. T. G.-st Helga Soobik (Va), Zoja Kūze (Vb) ja Aino Jürgenthal (Vc).

Leedu Vabariigi 18. aastapäeva aktus.

16. veebr. kell 17 korraldati meie kooli ruumes Leedu Vabariigi 18. aastapäeva pu-

hul kontsert-aktus. Aktuse kavas oli: avamäng II diviisi orkestrilt; avasõna linnapealt kindral A. Tõnisson'ilt; Leedu hümn; laulud T. T. G. laulukoorilt õpet. P. Konsap'i juhatusel; kõne: „Leedu kultuuri arengu peajooni“ prof. P. Arumaa'lt, klaverisoolo kahel klaveril prl. T. Jakobson'ilt ja prl. L. Kurko'lt; klaverisoolo prl. L. Kurko'lt; laulusoolo prl. I. Vornik'ult. Lõppsõna pidi ütleva linnapea-abi K. Luik, see jäi aga ära tema haigestumise tõttu. Lõppsõna ütles tema asemel dir. J. Roos, mille järele lauldi Eesti hümn. Aktusel toonitati Leedu sõbralikku ja sooja vahekorrad Eestiga, mis peaks kestma edaspidigi ja sügavale mõlemasse rahvasse tungima.

Vanemate komitee pidu 15. veebr.

Pidu algas kell 18,30 väikese hilinemisega. Kava oli kaunis sisukas ja huvitav. Esimese osa kavast moodustasid T. T. G. laulukoori ettekanded, tantsud, klaveriettekanded ja soololaulud. Eeskavas oli väike muudatus, nimelt õpilaste võimlemise asemel kanti ette tants „Eesti valss“, mis oli väga huvitav sisult ja kostüümidelt. Ilusa elamuse tekitasid kaks ettekannet kahel klaveril prl. T. Jakobson'ilt ja prl. L. Kurko'lt. Samuti väga hea mulje jätsid soololaulud hr. R. Jöks'ilt. Kava esimene pool lõppes tantsuga „Mazurka“.

Pärast väikest vaheaega esitati O. Luts'u ühvaatuseline näidend „Pärijad“ hr. J. Püttsepa juhatusel, milles mängisid Vanemate-komitee liikmed. Mängult oli näidend väga hea, kuigi näidendi sisu midagi erilist ei pakkunud. Näidendile järgnes tants, mis kestis kella 1/212. Publikut oli kaunis rohkesti.

T. T. G. Vil.-kogu erakorraline üldkoosolek ja eelolev pidu.

T. T. G. Vil.-kogu pidas oma erakorralise üldkoosoleku 2. veebr. s. a. kell 11 kooli ruumes.

Koosolekul olid arutamisel eeloleva piduga ühenduses olevad küsimused, mille kohta lähemat informatsiooni andis Vil.-kogu juhataja.

Pidu korraldatakse 1. märtsil s. a. kooli ruumes, algusega kell 19.

Kavas on ettekandeid vilistlastelt ja T. T. G. õpilastelt. Peale selle esinevad veel külalistena prl. L. Kurko, hr. E. Turgan ja teised.

Päresetähtede hinnad on võõrastele 75 senti ja õpilastele 50 senti.

Järgmise päevakora punktina tuli arutusele lühiajalise majapidamiskursuse korraldamine, mis otsustati korraldada märtsikuu lõpul Vil.-kogu majaema juhatusel.

Läbirääkimiste all võetakse üles Vil.-kogu laulukoori asutamise küsimus, mille vastu tuntakse huvi. Samal koosolekul registreeriti juba uue asutatava koori liikmeid.

Siinkohal teeb Vil.-kogu juhatus õpilastele teatavaks, et peo-kutseid saab hr. J. Jaansoo'lt kooli kantseleist.

Piletid on eelmüügil 28. ja 29. veebr. kella 11—14 kooli kantseleis.

„T. T. G.“ nr. 3-das antud mõistatuse lahendus.

